TEXT: JITKA FEŘTOVÁ, FOTO: LUCIE HOŠKOVÁ, VLADISLAVA SLÁDEČKOVÁ A ARCHIV ČSO

ČSO DĚTEM, RODIČŮM I

Česká společnost ornitologická je nevládní organizace, která sdružuje přes 2300 nadšenců z řad profesionálních ornitologů i amatérských milovníků ptactva. ČSO je v ČR výhradním partnerem mezinárodní organizace na ochranu ptáků BirdLife International. Pro své členy i pro širokou veřejnost připravuje řadu akcí, které nabízejí zajímavý program pro všechny generace včetně té nejmladší a samozřejmě pamatuje i na školy.

Zřejmě nejznámější je jarní Vítání ptačího zpěvu. Akci založenou v roce 1983 v Birminghamu pod názvem Dawn Chorus Day převzali partneři BirdLife International v celé Evropě a Vítání se tak stalo nejmasovější ornitologickou akcí vůbec. Tyto oblíbené vycházky do probouzející se jarní přírody s pozorováním ptáků, poslouchání zpěvu, ukázkami odchytů a kroužkování i hrami s ptačí tématikou každoročně probíhají také na mnoha místech naší republiky. Původním termínem je první květnový víkend, někde se však vycházky konají již koncem dubna, jinde až v půlce května a také program se na jednotlivých akcích může maličko lišit.

Obdobný program s pozorováním ptactva je připraven i na „konec sezóny". První říjnový víkend se tradičně pořádá Evropský Festival ptactva (Eurobirdwatch), který každoročně probíhá na mnoha místech po celé Evropě. Jako na většině akcí pořádaných ČSO se i zde snoubí zábava a poznání.

Další vycházky každoročně směřují za ptákem roku. Kampaň „Pták roku" pořádá ČSO od roku 1992 a jejím posláním je upozornit na zajímavé ptačí druhy žijící kolem nás a vybídnout veřejnost k jejich sledování a praktické ochraně. Ptáku roku je věnováno vždy první číslo čtvrtletního barevného časopisu Ptačí svět. https://cs.publero.com/title/ptaci-svet. Letos byla vybrána břehule říční a během výprav se můžete zblízka seznámit s tímto zajímavým obyvatelem pískoven, který je v současnosti téměř zcela závislý na lidské činnosti.

Na začátku září proběhne již druhý víkend pro rodiny s dětmi plný her a výprav za ptáčky. Začátkem jara na mnoha místech zase každoročně probíhá Soví noc. ČSO ale nabízí i řadu aktivit, které můžete provádět ve vámi zvoleném termínu. Široké možnosti přináší především úspěšná mezinárodní kampaň Jaro ožívá (Spring Alive), jejíž podstatou je sledování příletů čápa bílého, vlaštovky, rorýse, kukačky a vlhy pestré. Jarní přílety na evropská hnízdiště a podzimní na zimoviště v Africe pozorují tisíce účastníků z téměř 50ti zemí světa. Účastníci všech věkových kategorií zapisují svá první jarní pozorování na www.springalive.net, kde naleznou i řadu informací o zajímavém fenoménu ptačí migrace, mohou se zaposlouchat do hlasů ptáků či odreagovat a pobavit u her. V „Ptačí TV" máte možnost sledovat přímý přenos z hnízdění rorýsů a čápů. K dispozici jsou také ptačí videa na YouTube kanálu SpringAlivenet a stránky na sociální síti Facebook.

Sledování hnízdění čápů www.cap.birds.cz nabízí pro nadšené pozorovatele, v jejichž okolí hnízdí čápi, volné pokračování navazující na pozorování příletů. Na novém čapím webu (nebo na těch, které již v některých regionech fungují déle) se můžete o hnízdění čápů dozvědět více a můžete také poskytnout

PRARODIČŮM

vaše pozorování. V roce 2014 se můžete také připojit k celoevropskému sčítání populace čápa bílého, které probíhá jednou za deset let. Další nadstavbou k projektu Jaro ožívá jsou Rorýsí školy. „Rorýsí školou“ se škola stává, pokud se rozhodne ve svém objektu chránit stávající hnízdní kolonie rorýsů nebo se snaží vytvořit nová hnízdiště tím, že na svých budovách vyvěsí budky pro rorýse. Zároveň hlásí jarní přílety ptáků do databáze na stránkách www.springalive.net. ČSO pro ně na oplátku připravuje výukové materiály či akce s ornitology. Více se o ochraně rorýsů v ČR i o tom jak se stát „Rorýsí školou” či patřit mezi „Přátele rorýsů” dozvíte na www.rorysi.cz.

Další projekt, v němž se účastníci nejen mnoho dozvědí, ale i sami přispějí k lepšímu poznání ptactva, je Nahrávání nářečí strnadů www.strnadi.cz. Připravený byl ve spolupráci s Karlovou univerzitou, Akademií věd ČR a pořadem Meteor Českého rozhlasu a již od roku 2011 láká stále více účastníků všech věkových kategorií.

Trochu zkušenější ornitologové se mohou zapojit do některého z výzkumných projektů (např. mapování rorýsů ve městech či čejek v zemědělské krajině). Jiné programy se zase věnují ochraně ptáků a účast je možná téměř pro kohokoliv (např. Volná křídla či Přátelé rorýsů). Jedinečný počin v rámci ČR je soukromý Ptačí park Josefovské louky www.josefovskelouky.cz, který vzniká v turisticky atraktivní oblasti poblíž Josefovské pevnosti u Jaroměře. Má umožnit návrat mokřadních ptáků na dříve zaplavované louky v nivě Metuje a současně zpřístupnit území lidem a umožnit jim obdivovat krásu přírody. Každý může přispět na výkup pozemků i opravu zavlažovacího systému. Do ptačího parku se můžete vypravit na rodinný výlet a od začátku letošního dubna zde běží i pravidelné výukové programy pro školy z okolí.

Zkrátka nabídka aktivit České společnosti ornitologické je opravdu široká a určitě si v ní vybere každý milovník přírody a ptactva zvláště.

KALENDÁRIUM

podrobnosti na www.birdlife.cz

BŘEZEN

1. 3. každoročně startuje program Jaro ožívá www.springalive.net.

DUBEN

Den Země, ČSO se pravidelně účastní např. pražském v Toulcově dvoře, kde připravuje ptačí program pro děti.

KVĚTEN

Vítání ptačího zpěvu – vycházky do jarní přírody s pozorováním ptáků.

ČERVEN

Výpravy za ptákem roku – série vycházek zaměřených především na břehuli říční- ptáka roku 2013.

ČERVENEC

13. 7. **Ptačí stánek a program pro děti** na Bioslavnostech ve Starém Městě pod Sněžníkem.

ZÁŘÍ

6.–8. 9. **Víkend pro rodiny s dětmi**, přednostně pro členy ČSO.

ŘÍJEN

5.–6. 10.– **Evropský festival ptactva.**
Kdy a kde se akce konají ve vašem okolí, zjistíte na www.birdlife.cz

www.birdlife.cz